

*Кравцова Наталія, студент гр. ГЗ-11,
факультету аграрної економіки і менеджменту, ТНЕУ*

ПОЛІТИЧНА ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В ООН 2016-2018 РР.

Актуальність. Сьогодні як ніколи перебування України в ООН є надзвичайно актуальним. Наша держава надає виключно важливого значення питанню реформування Ради Безпеки. Україна виступає за розширення членського складу РБ, підтримуючи збільшення кількості як постійних, так і непостійних членів. Неодмінною передумовою підтримки нашою державою будь-якого варіанту реформування РБ ООН є забезпечення адекватного рівня представленості в цьому органі країн Східноєвропейської регіональної групи. Позиція України з цього питання базується також на розумінні того, що інститут права вето не відповідає сучасним міжнародним реаліям. Належна увага з боку України приділяється забезпеченню подальшого прогресу у посиленні транспарентності та вдосконаленні методів роботи РБ ООН. Україна, як одна з держав-засновниць ООН, надає виняткового значення діяльності ООН з підтримання міжнародного миру та безпеки, розглядаючи участь у цій діяльності як важливий чинник своєї зовнішньої політики. Починаючи з липня 1992 р., наша держава виступає як великий контрибутор до операцій ООН з підтримання миру (ОПМ). Протягом 10 років в ОПМ взяли участь близько 18 тис. військовослужбовців Збройних Сил та працівників органів внутрішніх справ України.

Україна є найбільшим контрибутором до операцій ООН з підтримання миру серед європейських країн та входить до 10 найбільших держав-контрибуторів світу і бере участь у місіях ООН в Афганістані, Боснії і Герцеговині, Грузії, Демократичній Республіці Конго, Косово (СРЮ), Лівані, Східному Тиморі, Сьєрра-Леоне, Хорватії.

Метою мого дослідження є проаналізувати діяльність України в ООН.

Виклад основного матеріалу. Україна є однією з країн-засновниць ООН – з 1945 по 1991 рік вона брала участь в роботі ООН як УРСР. Після проголошення незалежності України участь у діяльності Організації Об'єднаних Націй було визначено одним з пріоритетних напрямів зовнішньої політики держави. Організація Об'єднаних Націй в Україні співпрацює з урядом і народом України з метою розбудови культури гідності, завдяки розумінню та повазі до прав людини, для забезпечення миру та перетворень в Україні.

Статут ООН який було підписано 26 червня 1945 р., набрав чинності 24 жовтня 1945р. Цей день щорічно відзначається як День Організації Об'єднаних Націй. Активну участь у розробці Статуту ООН взяли представники УРСР. Глава делегації УРСР на конференції у Сан-Франциско, міністр закордонних справ УРСР Д. Мануїльський головував у Першому комітеті, де були розроблені Преамбула та Глава 1 «Цілі та принципи» Статуту. СРСР в числі перших підписав Статут і увійшов в групу з 50 державами-засновницями ООН. Генеральні секретарі ООН чотири рази відвідували Україну, станом на грудень 2015 року був перший візит після проголошення незалежності України. У липні 2017 року відбувся другий візит генсека до України з часів незалежності. З офіційними візитами в Києві перебували У Тан(1962р.), Курт Вальдхайм(1981р.), Перес де Куельяр(1987р.), Бутрос Бутрос Галі(1993р.), Антоніу Гутерреш (2017). Протягом 1994-2001 рр. відбулося сім зустрічей Президента України Л. Кучми з Генеральним секретарем ООН: у 1994 р. у Нью-Йорку, у 1995 р. у Відні, у 1996 р. у Москві, у 1997 р. у Давосі, під час 52-ї сесії ГА ООН у вересні та листопаді 1997 р., під час Вашингтонського Саміту країн-членів НАТО (квітень 1999 р.), а також під час Саміту тисячоліття ООН (вересень 2000 р.). У 1995 р. Президент України взяв участь у Спеціальному урочистому засіданні ГА ООН на найвищому рівні з нагоди 50-ї річниці заснування Організації Об'єднаних Націй. Він також брав участь у роботі 49-ї та 52-ї сесій ГА ООН, був Головою делегації України на 19-й спеціальній сесії ГА ООН з питань екології та Саміті тисячоліття ООН.

До 1991 року, будучи у складі Радянського Союзу, Україна де-юре мала в ООН власне представництво на рівні незалежної країни. Проте, де-факто діяльність Української РСР в ООН була обмежена рамками проведення єдиної радянської зовнішньої політики/За час свого членства в ООН Україна чотири рази обиралася непостійним членом Ради Безпеки (1948–1949, 1984–1985, 2000–2001, 2016–2017рр.), шість разів – членом Економічної і Соціальної Ради (останній раз – на період 2010–2012рр.), двічі – членом Ради ООН з прав людини (востаннє на період 2008–2011рр.). 7 вересня 2000р. з ініціативи Президента України відбулося засідання Ради Безпеки ООН на рівні глав держав та урядів (Саміт РБ ООН), присвячене обговоренню питання «Забезпечення ефективної ролі Ради Безпеки у підтриманні міжнародного миру та безпеки, особливо в Африці». Це засідання РБ на найвищому рівні, друге за всю історію ООН, мало позитивний вплив на відновлення та зміцнення авторитету Ради Безпеки, а також надало потужного імпульсу зусиллям, спрямованим на зміцнення принципів Статуту ООН, головних засад системи колективної безпеки та реформування політики ООН у галузі миротворчих операцій. Наступник Кучми на посаді Президента Віктор Ющенко продовжив лінію співпраці з ООН. Наступний президент України Віктор Янукович у співпраці з ООН акцентував на участі України у миротворчих операціях. Зокрема про це він заявив з трибуни 67-ї сесії Генеральної асамблеї ООН, яка відбулась у вересні 2011 року.

Основною темою у позиції України в ООН у період президентства Петра Порошенка стала проблема окупації Росією українських територій на Донбасі та Криму. Зокрема цю тему під час свого виступу на Генеральній асамблеї ООН 27 вересня 2015 року підняв Петро Порошенко.

У 2015-му році світове співтовариство відзначило 70-річчя Організації Об'єднаних Націй. Від часу підписання договору країна неухильно дотримується цілей і принципів Статуту, роблячи значний внесок у підтримання міжнародного миру та безпеки, роззброєння, економічний і соціальний розвиток, захист прав людини, а також зміцнення міжнародного права.

Сьогодні Україна стоїть перед найсерйознішими від часу отримання незалежності у 1991 році проблемами. Втрата контролю над частинами території та збройний конфлікт на Східній Україні призвели до загибелі тисяч людей, вимушеного переселення майже двох мільйонів осіб, руйнування інфраструктури та втрати істотної частини промислового виробництва.

Поєднання тривалого конфлікту та складної економічної ситуації продовжують завдавати болю багатостраждальному народові України.

Україна бере помітну участь у зусиллях ООН, спрямованих на подолання кліматичних змін, та є учасником Рамкової конвенції ООН про зміну клімату та її Киотського протоколу. Україна була серед перших країн, які у 2016 році ратифікували нову глобальну кліматичну угоду – Паризьку угоду.

Наша країна отримує значну технічну, консультативну та фінансову допомогу спеціалізованих установ ООН, її фондів і програм, зокрема у сферах демократичного врядування, подолання бідності, досягнення Цілей сталого розвитку, підтримки державного управління, боротьби з ВІЛ/СНІД та іншими тяжкими хворобами, захисту довкілля. На 2017 р. продовжено термін дії Рамкової програми партнерства Уряду України - ООН на 2012-2016 рр. (понад 133 млн. дол. США), а також програм співпраці України з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) на 2012-2016 рр. (бюджет – понад 22 млн. дол. США) та Фондом ООН у галузі народонаселення (ЮНФПА) на 2012-2016 рр. (бюджет – 6,5 млн. дол. США). У контексті подолання гуманітарних наслідків агресії РФ проти нашої держави триває активна співпраця між Україною та організаціями системи ООН (УВКБ, УКГП, ПРООН, ВПП, МОМ, ВООЗ, ЮНФПА, ЮНІСЕФ та ін.) у гуманітарній сфері на Донбасі. Впродовж 2016 р. організації системи ООН реалізували в Україні щорічний План гуманітарного реагування ООН, у рамках якого на цілі гуманітарної допомоги постраждалому населенню було мобілізовано 97,5 млн. дол. США.

Але з бідами приходять і можливості. Нові керівники вжили невідкладних важливих заходів щодо реагування на проблеми, а в країні народився волонтерський рух. Міжнародне співтовариство також відіграє важливу роль у підтримці національних зусиль, спрямованих на побудову мирної, заможної, сильної та єдиної України.

Організація Об'єднаних Націй відгукнулася на заклик України. Спираючись на збільшення допомоги та розширення своєї присутності в країні, Організація Об'єднаних Націй висловлює готовність і надалі підтримувати зусилля, яких Україна докладає за трьома основними пріоритетними напрямками: гуманітарна допомога, зокрема постраждалим від конфліктів регіонам і внутрішньо переміщеним особам; відновлення, стабілізація та миробудівництво; довгострокові загальнонаціональні реформи та розвиток, серед іншого – забезпечення верховенства права, зміцнення соціальної стабільності та демократичного управління.

У поточному році гуманітарна допомога з боку організацій системи ООН надається в рамках нового Плану гуманітарного реагування ООН, бюджет якого у 2017 р. становить 214 млн. дол. США; очікується, що впродовж цього року в рамках його реалізації допомогу отримають 2,6 млн. осіб.

Україна є активним учасником діяльності органів системи ООН у сфері прав людини, стороною всіх основних документів ООН з прав людини, включаючи Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права, Факультативні протоколи до них та Міжнародну конвенцію з ліквідації всіх форм расової дискримінації. 19 грудня 2016 р. у ході 71-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН була ухвалена резолюція «Стан з правами людини у Автономній Республіці Крим та місті Севастополі (Україна)» (A/RES/71/205), яка підтверджує суверенітет та територіальну цілісність України та визнає АР Крим і місто Севастополь тимчасово окупованою територією. Важливим елементом цього документа є застосування у термінології ООН визначення «окупаційна влада» щодо статусу РФ у Криму. 13 лютого 2017 р. під голосуванням України. Рада Безпеки ООН одностайно ухвалила першу в історії резолюцію S/RES/2341 (2017) щодо захисту критичної інфраструктури від терористичних загроз. Документ, ініційований нашою державою та спрямований на підвищення ефективності міжнародних зусиль з протидії терористичним актам проти об'єктів критичної інфраструктури в рамках Глобальної контртерористичної стратегії ООН, став своєчасним реагуванням міжнародної спільноти на динамічні загрози з боку тероризму.

Висновок. Отже я дослідила цю тему і дійшла таких висновків:

Загальною метою наших зусиль є стійкий мир, процвітання та безпека. Сімнадцять фондів, програм і спеціалізованих агентств ООН, які працюють в Україні, діють у скоординованому та стратегічно вивіреному порядку, надаючи консультації з питань політики, технічну допомогу та надзвичайну допомогу тим, хто цього потребує. Для забезпечення стійкого людського розвитку в Україні та світі необхідно зробити ще дуже багато, але я переконана, що українці мають можливість і волю це зробити. Організація Об'єднаних Націй залишатиметься надійним партнером держави та народу України на кожному етапі цього складного шляху, так само як і Україна буде залишатися надійним партнером для ООН.

Одним з найбільш важливих підтверджень визнання авторитету і ролі нашої держави на міжнародній арені, послідовності та неупередженості її зовнішньої політики, відданості принципам демократії та верховенства права, практичного внеску у розбудову миру та стабільності стало друге за часів незалежності обрання України до складу непостійних членів Ради Безпеки ООН на період 2016–2017рр.

Тому можемо сказати що і Україна надає важливий внесок в роботу ООН, так і Організація Об'єднаних Націй робить великий вклад в нашу країну.

Література:

1. Гончарук-Чолач Т.В., Джугла Н.В. Політична соціологія: навчальний посібник / За ред. Гончарук-Чолач Т.В. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр «Економічна думка ТНЕУ», 2018. – 250 с.
2. Гурик М. І. Шумка М. Л. Трансформація специфічних ознак патерналізму в умовах децентралізації в Україні. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/29229>
3. Гурик, М. І. Дискурс свободи в політичній та духовній спадщині Ярослава Стецька [Електронний ресурс] / М. І. Гурик, М. Л. Шумка // Грані : наук.-теорет. і громад.-політ. альманах. – Дніпропетровськ, 2013. – Вип. 9 (101). – С. 40-56.
4. Кулінич М. Постійне представництво України при ООН // Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т./Редкол.:Л. В. Губерський (голова) та ін. – К.:Знання України, 2004 – Т.2 – 812с.
5. <http://www.un.org.ua/ua/oon-v-ukraini/ukraina-ta-oon-70-rokiv-razom>
6. <https://ukraineun.org/ukraine-and-un/activities-in-un/>
7. <https://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/international-organizations/uno>
8. Політологія [Текст]: навч. посіб. / Т. В. Гончарук-Чолач, О. М. Рудакевич, М. Гурик [та ін.]; за ред. Т. В. Гончарук-Чолач. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2019. – с. 320.